

УДК 504:34:35

DOI <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.17.2026.29>

ЕКОЛОГО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСЬКИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

М. В. Геков¹

У статті проаналізовано екологічно-правові питання впровадження принципів сталого розвитку в містах України, з урахуванням міжнародного досвіду та окремих практик його адаптації на місцевому рівні. Актуальність дослідження зумовлена багатограничними соціальними, екологічними та економічними викликами, що постають перед міськими територіями через інтенсивну урбанізацію, забруднення навколишнього середовища, зміни клімату та нерівномірне економічне зростання. Встановлено, що чинне законодавство України закладає основу для досягнення цілей сталого розвитку, однак його ефективність обмежена фрагментованістю, недостатньою інтеграцією міжнародних норм, обмеженим фінансуванням муніципальних програм та недостатньою участю громадськості.

Метою роботи було науково обґрунтувати напрями вдосконалення правових механізмів реалізації цілей сталого розвитку на рівні міст та сформулювати пропозиції щодо їх покращення з урахуванням міжнародної практики. Для досягнення поставленої мети застосовувались методи системного аналізу, порівняльного правознавства та аналітичного дослідження, а також узагальнення і систематизація нормативно-правових актів України та міжнародних документів, включаючи Цілі сталого розвитку ООН та директиви Європейського Союзу.

Отримані результати свідчать, що світова практика впровадження сталого розвитку у містах характеризується інтегрованим та комплексним підходом, який передбачає поєднання правових положень, стратегічного планування, фінансових заохочень, механізмів участі громади та системи моніторингу досягнення цілей. Українські міста демонструють позитивні зміни у правовому регулюванні, проте потребують вдосконалення фінансових та організаційних механізмів, розвитку системи громадського нагляду та контролю за реалізацією стратегій.

Наукова новизна роботи полягає у всебічному порівняльному аналізі вітчизняного та міжнародного законодавства щодо сталого розвитку міських територій, а також у систематизації ефективних правових інструментів для їх адаптації до українських реалій. Практична цінність полягає у розробці конкретних рекомендацій для законотворців, органів місцевого самоврядування та муніципальних установ щодо покращення екологічно-правового забезпечення впровадження цілей сталого розвитку. Це сприятиме підвищенню екологічної безпеки, соціальної єдності та економічної стабільності міських громад України.

Ключові слова: сталий розвиток, екологічно-правове регулювання, міські території, законодавство, стратегічне планування, участь громади, екологічна політика.

¹ аспірант кафедри хімічної техніки та промислової екології
(Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків)
e-mail: Maksym.Hekov@mit.khpi.edu.ua
ORCID: 0009-0003-2475-1482

ENVIRONMENTAL AND LEGAL ENSURANCE OF THE IMPLEMENTATION OF THE GOALS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF URBAN COMMUNITIES IN UKRAINE TAKING INTO ACCOUNT INTERNATIONAL EXPERIENCE

M. V. Hekov

The article analyzes the environmental and legal issues of implementing the principles of sustainable development in Ukrainian cities, taking into account world experience. The relevance of the study is due to the multifaceted social, environmental and economic challenges facing urban areas due to intensive urbanization, environmental pollution, climate change and uneven economic growth. It is established that the current legislation of Ukraine lays the foundation for achieving sustainable development goals, but its effectiveness is limited by fragmentation, insufficient integration of international norms, limited financing of municipal programs and low public involvement.

The aim of the work was to scientifically substantiate the legal mechanisms for implementing sustainable development goals at the city level and formulate proposals for their improvement taking into account international practice. To achieve this goal, the methods of systemic analysis, comparative law and analytical research were used, as well as the generalization and systematization of regulatory legal acts of Ukraine and international documents, including the UN Sustainable Development Goals and European Union directives.

The results obtained indicate that the global practice of implementing sustainable development in cities is characterized by an integrated and comprehensive approach, which involves a combination of legal provisions, strategic planning, financial incentives, community participation mechanisms and a system for monitoring the achievement of goals. Ukrainian cities demonstrate positive changes in legal regulation, but they need to improve financial and organizational mechanisms, develop a system of public oversight and control over the implementation of strategies.

The scientific novelty of the work lies in a comprehensive comparative analysis of domestic and international legislation on the sustainable development of urban areas, as well as in the systematization of effective legal instruments for their adaptation to Ukrainian realities. The practical value lies in the development of specific recommendations for lawmakers, local governments and municipal institutions to improve the environmental and legal support for the implementation of sustainable development goals. This will contribute to increasing environmental safety, social unity and economic stability of urban communities in Ukraine.

Key words: sustainable development, environmental and legal regulation, urban areas, legislation, strategic planning, community participation, environmental policy.

Вступ

Сучасні міста та громади стикаються із численними викликами, які охоплюють соціальну, екологічну та економічну сфери. Швидке зростання міської інфраструктури, забруднення довкілля, кліматичні зміни, надмірне використання природних ресурсів і соціальна нерівність створюють нагальні проблеми, що потребують системного вирішення. У таких умовах ефективне управління розвитком міст неможливе без впровадження принципів сталого розвитку (Bosselmann, 2013; Sachs, 2015), де враховуються збереження природного середовища, соціальна справедливість та економічна стійкість. Особливу увагу слід приділити створенню ефективних правових механізмів у сфері екологічного права для впровадження Цілей сталого розвитку (ЦСР) на місцевому рівні (United Nations, 2015), зокрема в Україні.

Незважаючи на численні національні та міжнародні ініціативи, українське законо-

давство в галузі сталого розвитку залишається фрагментарним (OECD, 2020) і часто не враховує особливостей міських громад. На сьогодні в Україні відсутня цілісна система правових норм, яка б одночасно охоплювала екологічні, соціальні та економічні аспекти управління міськими структурами з урахуванням позитивного досвіду інших країн та міжнародних стандартів (Bulkeley & Betsill, 2003; European Commission, 2019).

Концепція сталого розвитку є основою (Sachs, 2015) ефективного управління соціальними, екологічними та економічними процесами в міських громадах. Її інтегрування дозволяє забезпечувати раціональне використання ресурсів, захист екосистем та підвищення якості життя населення. Практика Європейського Союзу, Північної Америки та Азії свідчить про те, що використання прозорих і зрозумілих правових інструментів – таких як місцеві екологічні ініціативи, стандарти енергоефективності,

політики поводження з відходами та активна участь місцевих громад – суттєво сприяє досягненню ЦСР на рівні міст (Beatley, 2012; European Commission, 2019).

Метою дослідження є створення науково обґрунтованих пропозицій щодо правового та екологічного забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в містах України, з урахуванням світового досвіду.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

- Проаналізувати поточний стан законодавства щодо сталого розвитку міських громад в Україні.

- Виявити основні труднощі та перешкоди у впровадженні ЦСР у містах.

- Вивчити міжнародну практику правового та екологічного забезпечення сталого розвитку та можливість її застосування в Україні.

- Сформулювати рекомендації для покращення законодавства та методів реалізації ЦСР у міських громадах.

- Окреслити перспективи узгодження українського законодавства з міжнародними нормами у галузі сталого розвитку та екологічного права.

Матеріал і методи

У межах дослідження еколого-правового забезпечення реалізації ЦСР міських громад в Україні здійснено комплексний аналіз чинної нормативно-правової бази, що регулює питання охорони довкілля, сталого розвитку та діяльності органів місцевого самоврядування.

До ключових законодавчих актів, покладених в основу дослідження, належать закони України, які визначають загальні правові засади екологічної політики та місцевого управління. Зокрема, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Закон України № 1264-XII від 25.06.1991) встановлює базові принципи захисту довкілля та відповідальність державних і місцевих органів влади за його стан. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997) закріплює повноваження територіальних громад у сфері розроблення та впровадження екологічних програм. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (Закон України № 2354-VIII від 20.03.2018) забезпечує інтеграцію екологічних аспектів у процес планування та реалізації програм і стратегій розвитку. Водночас Закон України «Про основні засади державної екологічної

політики України на період до 2030 року» (Закон України № 2697-VIII від 28.02.2019) спрямований на впровадження принципів сталого розвитку у стратегічне планування на регіональному та місцевому рівнях.

Окрім законів, у дослідженні враховано підзаконні нормативно-правові акти та галузеві документи, що регулюють екологічні стандарти, управління відходами, енергоефективність, охорону атмосферного повітря та водних ресурсів, а також локальні ініціативи органів місцевого самоврядування.

Важливе місце у формуванні теоретико-методологічної бази дослідження посідають національні стратегічні документи. Зокрема, Стратегія сталого розвитку «Україна-2030» (Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» № 722/2019) визначає пріоритетні напрями соціально-економічного та екологічного розвитку держави. Національний план дій щодо адаптації до змін клімату та скорочення викидів парникових газів інтегрує екологічні цілі у систему муніципального управління.

З метою врахування кращого світового досвіду у дослідженні також проаналізовано міжнародні документи та стратегії, що формують орієнтири для розвитку національної екологічної політики. Серед них – Цілі сталого розвитку ООН (United Nations, 2015), зокрема цілі 11 «Сталі міста та спільноти» та 13 «Боротьба зі зміною клімату», Нова програма розвитку міст ООН, а також Європейська зелена угода (European Commission, 2019) і відповідні директиви ЄС у сфері управління відходами, енергоефективності та охорони довкілля. Використання зазначених документів дозволяє оцінити ефективність національного законодавства та визначити можливості імплементації міжнародних підходів в українських умовах (OECD, 2020).

Для досягнення поставленої мети дослідження застосовано комплекс наукових методів. Системний підхід забезпечив розгляд міських громад як складних соціо-еколого-економічних систем із взаємопов'язаними елементами. Порівняльно-правовий метод дозволив зіставити національне законодавство з міжнародними стандартами та практиками за такими критеріями, як рівень нормативної деталізації, наявність фінансово-економічних стимулів, механізми участі громадськості та системи моніторингу реалізації ЦСР. Аналітичний метод застосовувався для виявлення про-

галін і суперечностей у нормативно-правовій базі, а також для оцінки ефективності чинних механізмів реалізації цілей сталого розвитку. Методи узагальнення та систематизації сприяли впорядкуванню отриманих результатів і формуванню обґрунтованих висновків та рекомендацій.

Комплексне використання зазначених методів забезпечило всебічний аналіз еколого-правових механізмів та дозволило визначити перспективні напрями адаптації міжнародного досвіду до практики управління сталим розвитком міських громад в Україні.

Результати

Проведений аналіз міжнародного досвіду засвідчує, що ефективно еколого-правове забезпечення сталого розвитку міських громад ґрунтується на комплексному підході, який поєднує законодавчі, управлінські та фінансові інструменти. У країнах Європейського Союзу реалізація принципів сталого розвитку здійснюється через багаторівневу систему правового регулювання.

Зокрема, на національному та місцевому рівнях діють правові норми, які визначають обов'язки органів місцевого самоврядування у сфері екологічної політики та стратегічного планування розвитку території. Важливим елементом є регулювання просторового планування, що передбачає обов'язкове проведення стратегічної екологічної оцінки для планів і програм розвитку. Додатково застосовуються фінансово-економічні інструменти, зокрема податкові пільги та стимули, спрямовані на впровадження енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій. Значну роль відіграють також механізми участі громадськості, які забезпечують прозорість управлінських рішень та врахування інтересів населення.

Характерною особливістю є інтеграція принципів сталого розвитку у всі сфери міського управління, включаючи транспорт, енергетику, поводження з відходами, охорону водних ресурсів, розвиток екологічної інфраструктури та соціальну політику.

В Україні правове забезпечення реалізації цілей сталого розвитку формується на основі системи законодавчих і стратегічних документів. До них належать базові закони та інші програмні документи розвитку території. Важливу роль відіграють і місцеві нормативні акти, що регламентують реалізацію екологічних програм, підвищення енергоефективності та розвиток міської інфраструктури.

Зокрема, встановлено, що в окремих міських громадах України реалізація стратегій сталого розвитку має формальний характер та не супроводжується належним фінансовим і організаційним забезпеченням, що знижує ефективність досягнення поставлених цілей.

Встановлено, що юридичні механізми реалізації принципів сталого розвитку в Україні охоплюють визначення повноважень органів місцевого самоврядування, розроблення та впровадження екологічних програм, контроль за дотриманням екологічних стандартів, а також часткове бюджетне фінансування відповідних заходів. Водночас у порівнянні з європейськими практиками виявлено низку проблемних аспектів. Зокрема, спостерігається недостатня інтеграція принципів сталого розвитку у всі сфери управління, обмеженість фінансово-економічних стимулів для муніципалітетів і бізнесу, а також недостатній рівень залучення громадськості до процесів ухвалення рішень.

На основі порівняльного аналізу виокремлено ключові юридичні інструменти управління міськими соціо-еколого-економічними системами. До них належать просторове планування із застосуванням стратегічної екологічної оцінки, нормативно-правове регулювання екологічної безпеки та енергоефективності, фінансово-економічні механізми підтримки екологічних ініціатив, а також інструменти участі громадськості та забезпечення відкритості управління.

Отримані результати свідчать, що в європейських країнах застосовується більш інтегрований підхід до реалізації сталого розвитку, який передбачає поєднання правових, фінансових і організаційних інструментів. Натомість в Україні переважає нормативно-правовий підхід, що не завжди супроводжується належним фінансовим та інституційним забезпеченням, що обмежує ефективність впровадження цілей сталого розвитку на рівні міських громад (табл. 1).

Ця таблиця наочно виявляє прогалини у вітчизняному правовому регулюванні та вказує на можливості для застосування світового досвіду з метою ефективнішої реалізації ЦСР у міських громадах.

Таким чином, дослідження показує, що для успішного впровадження Цілей сталого розвитку у міста України необхідний комплексний підхід, що охоплює законодавчі, фінансові та організаційні інструменти. Порівняння з європейським досвідом вка-

Таблиця 1

Порівняння правових механізмів реалізації ЦСР у міських громадах України та Європи

Категорія правового механізму	Україна	Європейські країни (EU)	Висновки
Законодавче забезпечення	Закони: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування», «Про стратегічну екологічну оцінку»	Національні закони + директиви ЄС: енергетична ефективність, управління відходами, чисте повітря, вода	ЄС застосовує більш комплексний підхід із детальними директивами та обов'язковими нормами
Стратегічне планування	Стратегії: «Україна – 2030», Національні плани адаптації до змін клімату	Стратегічні плани міст, обов'язкові стратегічні оцінки (SEA), інтеграція ЦСР у муніципальні плани	В ЄС обов'язкова оцінка впливу на довкілля та контроль реалізації
Фінансові механізми	Часткове фінансування міських програм, державні гранти	Податкові пільги, зелені облігації, муніципальні гранти, стимули для енергоефективних та екологічних проектів	Українські громади мають обмежене фінансування та відсутні податкові стимули
Громадська участь	Публічні слухання, консультації за окремими проектами	Обов'язкове залучення громадян у прийнятті рішень, прозорість бюджету, інтеграція пропозицій громад	В ЄС громадська участь системна та структурована
Контроль і моніторинг	Екологічний контроль, звітність місцевих органів	Інтегрований моніторинг ЦСР, публічні рейтинги, незалежні аудити	ЄС забезпечує ефективний моніторинг реалізації ЦСР на муніципальному рівні

зує на ефективність інтегрованого підходу до впровадження ЦСР через стратегічне планування, економічні стимули, активну зацікавленість громадськості та прозорий контроль. Використання міжнародного досвіду допомагає визначити ключові напрями для вдосконалення національних законів та роботи місцевого самоврядування, спрямовані на підвищення екологічної безпеки, зміцнення соціальної згуртованості та забезпечення економічної стійкості міських громад України.

Обговорення

Порівняльний аналіз національного законодавства України та міжнародних практик свідчить, що існуюча нормативно-правова база у сфері сталого розвитку міських громад формує базову правову основу, однак не забезпечує повною мірою комплексного підходу до реалізації цілей сталого розвитку (OECD, 2020). Зокрема, ключові законодавчі акти України, такі як Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про стратегічну екологічну оцінку», визначають загальні принципи екологічної політики та повноваження органів

місцевого самоврядування (Закон України № 1264-XII від 25.06.1991; Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997; Закон України № 2354-VIII від 20.03.2018), проте не забезпечують належної інтеграції екологічних, соціальних та економічних складових сталого розвитку.

Міжнародний досвід, передусім країн Європейського Союзу, демонструє більш системний і комплексний підхід до реалізації Цілей сталого розвитку (United Nations, 2015; European Commission, 2019). Такий підхід передбачає інтеграцію принципів сталого розвитку у всі сфери міського управління, обов'язковість проведення стратегічної екологічної оцінки для планів і програм розвитку, застосування фінансово-економічних стимулів (зокрема грантів, «зелених» облігацій і податкових пільг), а також активне залучення громадськості до процесів прийняття управлінських рішень (Bulkeley & Betsill, 2003; OECD, 2020).

Зіставлення національної та міжнародної практики дозволяє констатувати, що в Україні існує потреба у посиленні контрольних механізмів, розширенні фінансових інструментів підтримки сталого

розвитку та більш повній імplementації міжнародних стандартів у національне законодавство (United Nations, 2015; United Nations, 2016; European Commission, 2019).

Встановлено, що чинні правові механізми в Україні виконують базові функції, зокрема визначають обов'язки органів місцевого самоврядування, формують правову основу для реалізації місцевих екологічних програм і частково регулюють процеси стратегічного планування. Водночас їх ефективність суттєво обмежується низкою факторів, серед яких фрагментованість законодавства, недостатній рівень фінансового забезпечення муніципальних ініціатив, обмежена участь громадськості у процесах управління та відсутність системного моніторингу результатів реалізації цілей сталого розвитку.

На основі проведеного аналізу визначено ключові проблеми еколого-правового забезпечення сталого розвитку міських громад в Україні, які наведено на рисунку 1.

З урахуванням міжнародного досвіду обґрунтовано необхідність удосконалення національної системи еколого-правового регулювання. Зокрема, доцільним є формування цілісної нормативно-правової бази, яка забезпечуватиме інтеграцію екологічних, соціальних та економічних аспектів сталого розвитку; впровадження фінансово-економічних механізмів стимулювання муніципальних ініціатив; забезпечення інституціоналізованої участі громадськості у процесах прийняття рішень; а також створення ефективної системи моніторингу та оцінки реалізації цілей сталого розвитку на рівні міських громад.

Таким чином, підвищення ефективності реалізації цілей сталого розвитку в Україні потребує переходу від переважно нормативного регулювання до комплексної моделі управління, що поєднує правові, економічні та інституційні інструменти.

Аналіз демонструє багатогранність проблем правового та екологічного забезпечення цілей сталого розвитку в міських громадах, підкреслюючи необхідність цілісного підходу для їх вирішення.

Проведений порівняльний аналіз свідчить, що для успішного впровадження завдань сталого розвитку в міських громадах України необхідний комплексний еколого-правовий підхід.

Він повинен поєднувати законодавчі, фінансові та організаційні інструменти, а також забезпечувати активну участь громадськості й прозору систему моніторингу. Вивчення міжнародного досвіду допомагає виявити слабкі сторони національного законодавства, окреслити ключові виклики та запропонувати шляхи для вдосконалення правової бази сталого розвитку. Усі ці заходи спрямовані на посилення екологічної безпеки, зміцнення соціальної єдності та забезпечення економічної стабільності в межах міських територій України.

Висновки

Проведений аналіз законодавчої бази щодо впровадження принципів сталого розвитку в міських громадах України дозволив виокремити ключові аспекти правового забезпечення та визначити напрями його вдосконалення. Встановлено, що чинне законодавство формує базові юридичні підвалини для реалізації цілей сталого розвитку

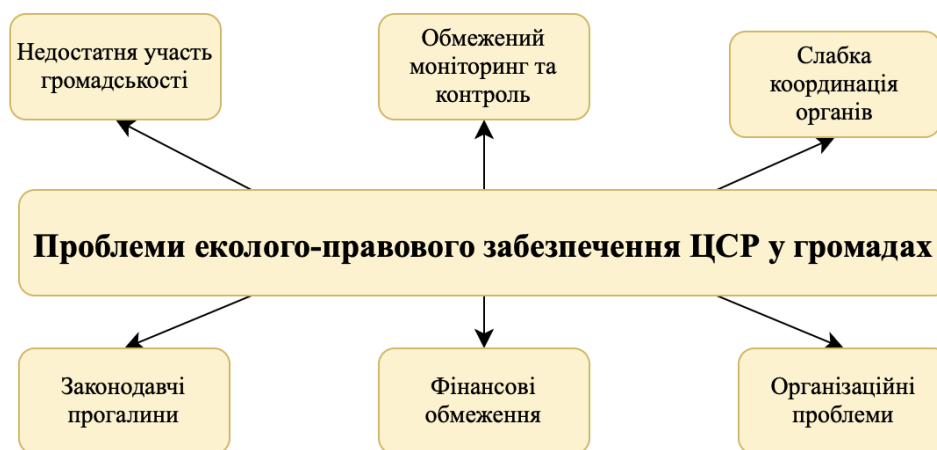

Рис. 1. Проблеми еколого-правового забезпечення ЦСР у громадах

на місцевому рівні, зокрема через закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про стратегічну екологічну оцінку», а також відповідні національні стратегії. Водночас ефективність цієї системи обмежується фрагментованістю нормативних положень, недостатнім фінансовим забезпеченням, обмеженою участю громадськості та недосконалістю механізмів контролю.

Дослідження міжнародного досвіду, зокрема практик Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй, показало, що успішна реалізація Цілей сталого розвитку у міських громадах ґрунтується на комплексному підході. Такий підхід передбачає інтеграцію екологічних, соціальних і економічних аспектів у всі сфери міського управління, застосування стратегічного планування з обов'язковою оцінкою впливу на довкілля, використання фінансово-економічних стимулів, активна участь громадськості у процесах прийняття рішень, а також впровадження прозорих систем моніторингу та оцінки результативності.

Порівняльний аналіз дозволив виявити основні проблеми національного правового регулювання, серед яких відсутність єдиного комплексного законодавчого акта щодо сталого розвитку міських територій, обмеженість фінансових ресурсів та стимулів, недостатній рівень координації між органами державної влади та місцевого самоврядування, а також низький рівень участі громадськості.

З урахуванням отриманих результатів обґрунтовано необхідність удосконалення еколого-правового забезпечення сталого розвитку в Україні. Ключовими напрямками такого вдосконалення є: розроблення цілісної нормативно-правової бази, що інтегрує екологічні, соціальні та економічні складові розвитку; впровадження фінансово-економічних механізмів стимулювання екологічно орієнтованих ініціатив; посилення участі громадськості у процесах планування, прийняття рішень і контролю; створення ефективної системи моніторингу та оцінки реалізації Цілей сталого розвитку на місцевому рівні; а також адаптація міжнародних стандартів і практик до національних умов.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні прикладних моделей інтеграції міжнародного досвіду у практику управління міськими громадами України, формуванні критеріїв оцінки ефективності реалізації Цілей сталого розвитку, а також у дослідженні взаємозв'язку між екологічним управлінням, соціальною згуртованістю та економічним розвитком міських територій.

Таким чином, удосконалення еколого-правової основи реалізації цілей сталого розвитку є важливою передумовою формування стійких соціо-еколого-економічних систем у містах України, підвищення якості життя населення та забезпечення довгострокового збалансованого розвитку, що потребує переходу від переважно нормативного підходу до комплексної моделі управління із поєднанням правових, економічних та інституційних інструментів.

Список використаної літератури

Верховна Рада України. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. 1997. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 20.03.2026).

Верховна Рада України. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 № 2354-VIII (зі змінами). 2018. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19> (дата звернення: 20.03.2026).

Верховна Рада України. Закон України «Про основні засади державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 № 2697-VIII. 2019. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19> (дата звернення: 20.03.2026).

Верховна Рада України. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019 № 722/2019. 2019. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019> (дата звернення: 20.03.2026).

Верховна Рада України. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки» від 05.08.2020 № 695. 2020. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п> (дата звернення: 20.03.2026).

Верховна Рада України. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період

до 2025 року» від 21.04.2021 № 443-р. 2021. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2021-p> (дата звернення: 20.03.2026).

Організація Об'єднаних Націй. Нова міська програма: New Urban Agenda. Прийнята на конференції Habitat III, Кіто, 20 жовтня 2016. 2016. [Електронний ресурс] URL: <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/> (дата звернення: 20.03.2026).

Організація Об'єднаних Націй. Цілі сталого розвитку (Агенда 2030): Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Резолюція A/RES/70/1, 25 вересня 2015. 2015. [Електронний ресурс] URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (дата звернення: 20.03.2026).

Beatley T. Green Cities of Europe: Global Lessons on Green Urbanism. Washington, DC : Island Press. 2012. <https://doi.org/10.5822/978-1-61091-175-7>.

Bosselmann K. The Principle of Sustainability: Transforming Law and Governance. Farnham : Ashgate Publishing. 2013. <https://doi.org/10.4324/9781315553955>.

Bulkeley H., Betsill M. Cities and Climate Change: Urban Sustainability and Global Environmental Governance. London : Routledge. 2003. <https://doi.org/10.4324/9780203219256>.

European Commission. Communication from the Commission: The European Green Deal. COM(2019)640 final, 11 грудня 2019. 2019. [Electronic resource] URL: https://commission.europa.eu/publications/communication-european-green-deal_en (дата звернення: 20.03.2026).

OECD. A Territorial Approach to the Sustainable Development Goals: Synthesis Report. Paris : OECD Publishing. 2020. [Electronic resource] URL: <https://www.oecd.org/regional/a-territorial-approach-to-the-sustainable-development-goals-357c5e8b-en.htm> (дата звернення: 20.03.2026).

Sachs J. D. The Age of Sustainable Development. New York. Columbia University Press. 2015. <https://doi.org/10.7312/sach17314>.

References

Verkhovna Rada of Ukraine. (1997). *Zakon Ukrainy "Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini"* [Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine"] No. 280/97-VR. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vp> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine. (2018). *Zakon Ukrainy "Pro stratehichnu ekolohichnu otsinku"* [Law of Ukraine "On Strategic Environmental Assessment"] No. 2354-VIII. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). *Zakon Ukrainy "Pro osnovni zasady derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku"* [Law of Ukraine "On Basic Principles of State Environmental Policy of Ukraine until 2030"] No. 2697-VIII. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). *Ukaz Prezydenta Ukrainy "Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku"* [Presidential Decree "On the Sustainable Development Goals of Ukraine until 2030"] No. 722/2019. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine. (2020). *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky"* [Cabinet of Ministers of Ukraine Resolution "On Approval of the State Strategy of Regional Development for 2021–2027"] No. 695. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine. (2021). *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Natsionalnoho planu dii z okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha na period do 2025 roku"* [Cabinet of Ministers of Ukraine Order "On Approval of the National Action Plan for Environmental Protection until 2025"] No. 443-r. [Electronic resource] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2021-p> (access date 20.03.2026) [in Ukrainian].

United Nations. (2016). *New Urban Agenda* [Nova miska prohrama]. Adopted at Habitat III Conference, Quito. [Electronic resource] URL: <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/> (access date 20.03.2026) [in English].

United Nations. (2015). *Sustainable Development Goals (Agenda 2030): Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* [Tsili staloho rozvytku (Ahenda 2030)]. Resolution A/RES/70/1. [Electronic resource] URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (access date 20.03.2026) [in English].

Beatley, T. (2012). *Green Cities of Europe: Global Lessons on Green Urbanism*. Island Press. <https://doi.org/10.5822/978-1-61091-175-7> [in English].

Bosselmann, K. (2013). *The Principle of Sustainability: Transforming Law and Governance*. Ashgate Publishing. <https://doi.org/10.4324/9781315553955> [in English].

Bulkeley, H., & Betsill, M. (2003). *Cities and Climate Change: Urban Sustainability and Global Environmental Governance*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203219256> [in English].

European Commission. (2019). *The European Green Deal: Communication from the European Commission on the transformation of the EU's economy and society*. COM(2019)640 final. [Electronic resource] URL: https://commission.europa.eu/publications/communication-european-green-deal_en (access date 20.03.2026) [in English].

OECD. (2020). *A Territorial Approach to the Sustainable Development Goals: Synthesis Report*. Paris: OECD Publishing. [Electronic resource] URL: <https://www.oecd.org/regional/a-territorial-approach-to-the-sustainable-development-goals-357c5e8b-en.htm> (access date 20.03.2026). [in English].

Sachs, J. D. (2015). *The Age of Sustainable Development*. New York: Columbia University Press. <https://doi.org/10.7312/sach17314> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 26.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

